

Norrbottens regionala
handlingsplan för jämställd tillväxt
2013 - 2014

Länsstyrelsen
Norrbotten

Titel Norrbottens regionala handlingsplan för jämställd tillväxt. Länsstyrelsen Norrbotten.
Författare: Monica Lejon
Diarienummer: 300-3247-12
Kontaktperson: Monica Lejon, Länsstyrelsen i Norrbottens län,
971 86 Luleå.
Telefon: 0920-96000, fax: 0920-22 84 11,
E-post: norrbotten@lansstyrelsen.se
Internet: www.lansstyrelsen.se/norrbotten

Norrbottens regionala handlingsplan för jämställd tillväxt

Innehållsförteckning

Förord	3
1. Bakgrund	4
2. Om Jämställdhet.....	4
3. Därför kräver tillväxt jämställdhet	5
4. Nulägesanalys	6
Norrbottens utmaningar och möjligheter	6
5. Övergripande regionalt mål – hit vill vi nå	11
Mätbara mål för Norrbotten med koppling till Regionala utvecklingsstrategin	11
6. Aktiviteter	12
Utgångsläge	12
Exempel på pågående arbete i länet för jämställd tillväxt.....	12
Exempel på planerade generella och riktade insatser inom jämställd tillväxt 2013-2014	15
7. Uppföljning, utvärdering och återsrapportering	24
Genomförande med förankring och samverkan.....	24
 Bilaga 1. Organisering av arbetet med framtagandet av handlingsplanen	25
Bilaga 2. Fortsatt process.....	26

Förord

Länsstyrelsen i Norrbotten ska bidra till att regeringens jämställdhetsmål kan uppnås. Detta gör vi bland annat genom nära samverkan med andra berörda aktörer.

Norrbotten har en stark ekonomisk tillväxt och är inne i ett expansivt skede. Denna samhällsomvandling, som det i flera fall handlar om när det kommer till exempelvis gruvnäring, innebär även utmaningar för länet. Utmaningar i form av tillgång till bostäder, trygga miljöer, en fungerande arbetsmarknad, kompetensförsörjning, infrastrukturåtgärder etc.

Bilden av Norrbotten är avgörande för hur väl länet kan möta dessa utmaningar. Människor måste uppleva länet som attraktivt för att vilja bo här. Inflyttningen till länet ökar genom att vi arbetar för att främja jämställdhet, mångfald och samhällsplaneringsfrågor med flera.

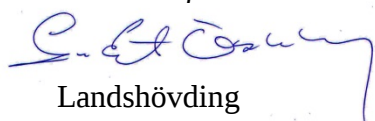
I Norrbotten bildar Regional utvecklingsstrategi för hållbar framtid i Norrbotten 2020 (RUS) en plattform för jämställdhetsarbetet kopplat mot regional tillväxt. Strategin bygger på inriktningen i Europa 2020-strategin, det svenska reformprogrammet och den nationella strategin för konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013. Den regionala utvecklingsstrategin är utgångspunkten för alla som arbetar med att utveckla länet. Det är ett dokument som anger vägval för en hållbar tillväxt.

Norrbottens regionala handlingsplan för jämställd tillväxt ska ses som en del av genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och kommer att bidra till de program som ska tas fram inför kommande programperiod.

Regionala partnerskapet lade fast handlingsplanen den 25 januari 2013.

Sven-Erik Österberg

Underskrift

Landshövding

1. Bakgrund

Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att ta fram en handlingsplan för jämställdhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet. Handlingsplanen ska redovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 1 februari 2013.

Regeringens mål med en jämställd regional tillväxt är att kvinnor och män ska ha likvärdiga förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Det regionala tillväxtarbetet ska därför främst bidra till att jämställdhetspolitikens delmål om en jämn fördelning av makt och inflytande samt målet om ekonomisk jämställdhet uppnås.

Aktörer med ansvar för det regionala tillväxtarbetet i respektive län ansvarar för att perspektivet integreras i arbetet. Både kvinnors och mäns intressen och möjligheter till inflytande ska tillgodoses inom ramen för det regionala tillväxtarbetet.

Regeringen konstaterar att jämställdheten i det regionala tillväxtarbetet inte är tillfredsställande, har tappat fart och att det finns mycket kvar att göra. Arbetet behöver förstärkas. Regeringen har därför tagit fram en nationell handlingsplan för en jämställd regional tillväxt 2012-2014. Den regionala handlingsplanen ska ses som en följd av den nationella planen.

Under framtagandet av planen har bland andra Luleå tekniska universitet, Winnet Norrbotten, länets kommuner, Norrbottens läns landsting, Arbetsförmedlingen samt organisationer med flera deltagit i utformandet. Under arbetet har det Regionala partnerskapet fungerat som styrgrupp och Jämställdhetsdelegationen som referensgrupp.

2. Om jämställdhet

Med jämställdhet, eller jämlikhet mellan könen avses en jämn fördelning av inflytande, villkor och makt mellan kvinnor och män. Man kan ibland förväxla jämställdhet med jämlikhet. Skillnaden är att jämställdhet är mellan könen och jämlikhet rör alla människors lika värde.

Det övergripande målet för regeringens jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Delmålen är:

1. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjligheter att vara aktiva samhällsmedborgare och forma villkoren för beslutsfattandet.
2. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
3. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
4. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjligheter till kroppslig integritet.

Det är delmål 1 och 2 som den regionala handlingsplanen för jämställd tillväxt ska bidra till men delmål 3 har effekt på de två tidigare delmålen.

Jämställdhetsintegrering är den huvudsakliga strategi som används för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Jämställdhetsintegrering innebär att beslut och processer inom alla politikområden ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv. Därför kommer den regionala handlingsplanen att använda jämställdhetsintegrering som huvudsaklig strategi. Både generella insatser för att förändra regler, normer och arbetssätt och riktade insatser till missgynnade eller underrepresenterade grupper omfattas av jämställdhetsintegrering som strategi.

Framgångsrik jämställdhetsintegrering kräver jämställdhetsintegrering av styrning och ledning och bygger på genusforskning och kunskap om genusmönster. Begreppet genus syftar på tankar, praktiker, vanor och föreställningar om människor som kön och synliggör hur människor kategoriseras som kvinnor och män på ett socialt och kognitivt plan. Kvinnor och män hålls isär genom könsstereotypa föreställningar, där verksamhetsområden värderas olika högt beroende på om de förknippas med kvinnor eller män. Att anlägga ett genusperspektiv innebär i denna handlingsplan en granskning av hur föreställningar om kön genomsyrar bilden av regional tillväxt och hur detta påverkar prioriteringar mellan branscher, resurstilldelning till olika aktörer och stöd till olika typer av företagsidéer och innovationer.

3. Därför kräver tillväxt jämställdhet

Kvinnor och män ska ges samma möjlighet till utveckling och kan på så sätt utgöra en resurs i arbetet att skapa social och ekonomisk tillväxt inom regionen. Jämställdhet bidrar till ekonomisk tillväxt genom att ta tillvara och främja människors kompetens och skaparkraft.

Regeringen anser att det finns många sätt att påvisa att ökad jämställdhet påverkar förutsättningarna för en ökad tillväxt. Nedan anges fyra exempel.

Jämställdhet, resursnyttjande och entreprenörskap

Det första sambandet handlar om jämställdhetens potential till ett mer effektivt resursutnyttjande i samhället. Om strukturella hinder rivs och om diskriminering som hindrar kvinnor och män från att fritt söka sig till de jobb de önskar försvinner, kan det skapa en mer jämställd arbetsmarknad. Det gör att arbetsmarknaden fungerar bättre som resursfördelnings-instrument än vad den annars skulle göra och vi kan därmed få en bättre resursfördelning i samhället.

Kvinnor som driver företag och är företagsledare bidrar, precis som män som driver företag och är företagsledare, till tillväxt och ökat välstånd. Ju fler kvinnor som driver företag desto fler jobb, skatteintäkter och fler innovationer skapas. Det bidrar också till att kvinnor får mer operativa erfarenheter och rekryteringsbasen blir då större till bolagsstyrelser och företagsledningar. Arbetet med företagets könsstrukturer måste ske i företagets alla delar för att möjliggöra en förändring. Att det finns både kvinnor och män i ledningsgrupper, chefskretsar, styrelser och personalgrupper i företag bidrar till högre kreativitet och effektivitet samt påverkar företagets styrning och förvaltning positivt. Det finns också rapporter som visar på att de företag som satsar på jämn könsfördelning i ledningen presterar bättre i fråga om sitt rörelseresultat än de som styrs enbart av män.

Jämställdhet och demokrati

Det andra sambandet handlar om jämställdhetens koppling till demokratin och det faktum att en ökad jämställdhet bidrar till stärkt demokrati, vilket i sin tur bidrar till att skapa förutsättningar för ökad tillväxt. Ett samhälle som inte utesluter människor från tillgången på kapital, nätverk, institutioner osv. bidrar till en tillit och delaktighet i samhället. Den ökade tilliten i de sociala kontakterna ökar även möjligheterna till samverkan mellan företag och offentliga aktörer och därmed främjas den innovativa potentialen i samhället. En viktig demokratiaspekt är att öka kvinnors och mäns möjligheter att göra egna val samt förverkliga och nyttiggöra sina idéer.

Jämställdhet och attraktivitet

Det tredje sambandet handlar om att ökad jämställdhet i en region bidrar till att göra regionen mer attraktiv så att den därigenom lockar till sig fler människor och mer kapital. Ökad attraktivitet stärker regionens förmåga att konkurrera med andra länder och regioner om olika former av resurser. För att en region ska upplevas som attraktiv av både kvinnor och män krävs en varierad arbetsmarknad och näringslivsstruktur, en väl fungerande vård och omsorg, ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter, möjligheter att påverka samhället och den fysiska miljön samt en öppenhet gentemot olika människor, kompetenser och idéer.

Jämställdhet och ökad innovation

Slutligen kan en potentiell koppling mellan jämställdhet och innovation lyftas fram. Genom att fördelningen av de innovations- och klusterfrämjande medlen blir mer jämställd, kan innovationer utvecklas bland fler aktörer, inom fler branscher/sektorer och i flera olika former. Det totala antalet innovationer skulle därmed kunna öka. Sambandet mellan jämställdhet och innovation liknar sambandet med effektivt resursutnyttjande. Jämställdhet kan i sig bidra till ett mer innovativt klimat, vilket i sin tur skapar förutsättningar för hållbar tillväxt och utveckling. Ökad jämställdhet i ledningsgrupper, chefskretsar och styrelser i företag bidrar till en ökad grad av kreativitet och innovationsförmåga och på så sätt även till ökad konkurrenskraft och sysselsättning och i förlängningen till hållbar tillväxt.

4. Nulägesanalys

Norrbottens utmaningar och möjligheter

Norrbotten är det enda län i Sverige som har landgräns mot två andra länder, Finland och Norge och ingår i Barentsregionen som är en europeisk samarbetsregion med sex miljoner invånare. I Norrbotten ingår Sápmi som sträcker sig över de nordliga delarna av Sverige, Norge, Finland och Ryssland. Norrbotten är ett län med flera nationella minoriteter och minoritetsspråk. Samerna, Europas enda urbefolkning, utgör med sitt kultur- och näringsliv en viktig del i Norrbottens historia och utveckling.

Det geografiska läget innebär att regionen har ett perifert läge i förhållande till globala marknader. Klimatet med tydliga växlingar i årstider och en storslagen natur med ett högalpint fjällområde, norrsken, tre av landets fyra orörda nationalälvar, vidsträckta skogs- och myrmarker och en skärgård med tusentals öar bidrar också till länets särprägel. Länet har erfarenhet av att omvandla nackdelar som till exempel kyla, mörker, avstånd och gleshet till fördelar. Tillsammans med länets kulturarv och omväxlande

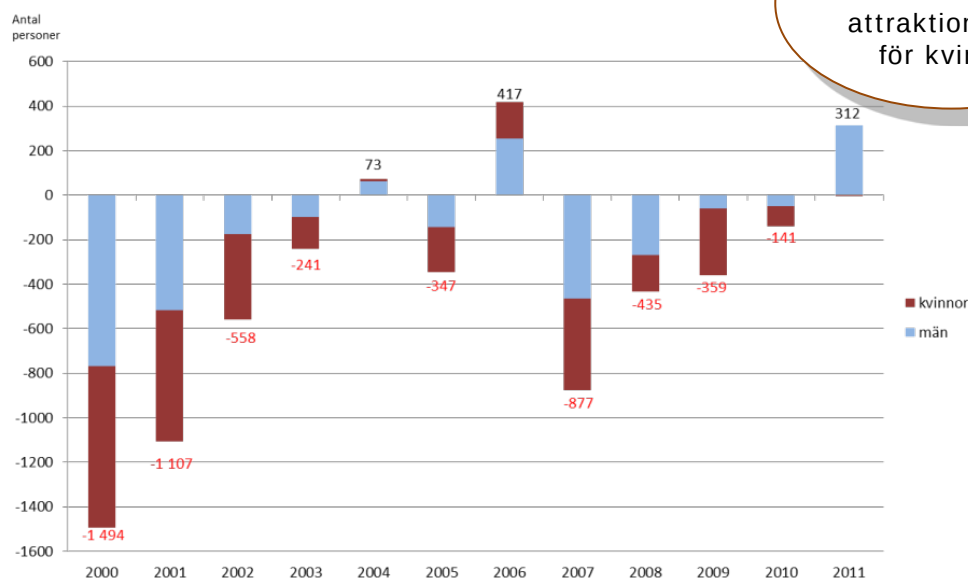
kulturmiljöer utgör naturen och klimatet fördelar som är värdefulla för länets besöksnäring men också för att skapa attraktiva livsmiljöer.

Näringslivet har genomfört miljardinvesteringar de senaste åren och fler väntas i och med etableringar av nya gruvor, datacenter, vindkraft mm. De områden som har pekats ut som strategiskt viktiga för länets fortsatta tillväxt är test- och övningsverksamhet, upplevelsenärings, energi- och miljöteknik, basindustrin (förädling) samt kunskapsintensiva tjänstenärings. Dessa områden är även starka forskningsområden vid Luleå tekniska universitet. Forskningen vid universitetet är väl förankrat i behoven hos regionens näringsliv och samhälle med forskning i världsklass inom områden som bland annat gruvteknik, energi/miljö, innovation och organisering.

Befolkningen blir allt äldre i Norrbotten, liksom i de flesta andra regioner. Det beror på högre medellivslängd och mindre barnkullar samt hög utflyttning från länet under 1980 - 90 talet. De demografiska skillnaderna med större andel äldre än unga är särskilt uttalade i länets inlandskommuner, tendensen är även att fler unga kvinnor än män flyttar från länet vilket skapar en obalans i fördelningen mellan unga kvinnor och män.

Inflyttningen till länet indikerar länets attraktivitet. Statistiken visar att länet har en något högre inflyttning av män än kvinnor till länet främst bland inrikes inflyttade. Antalet kvinnor som flyttar till länet kan dock inte uppväga de kvinnor som väljer att lämna länet. Norrbotten har därmed en större inrikes attraktionskraft bland män än kvinnor. Invandringen är viktig för länets utveckling, under 2011 utgjordes ungefär en tredjedel av inflyttningen till länet av invandring, med kvinnor och män i lika stor utsträckning.

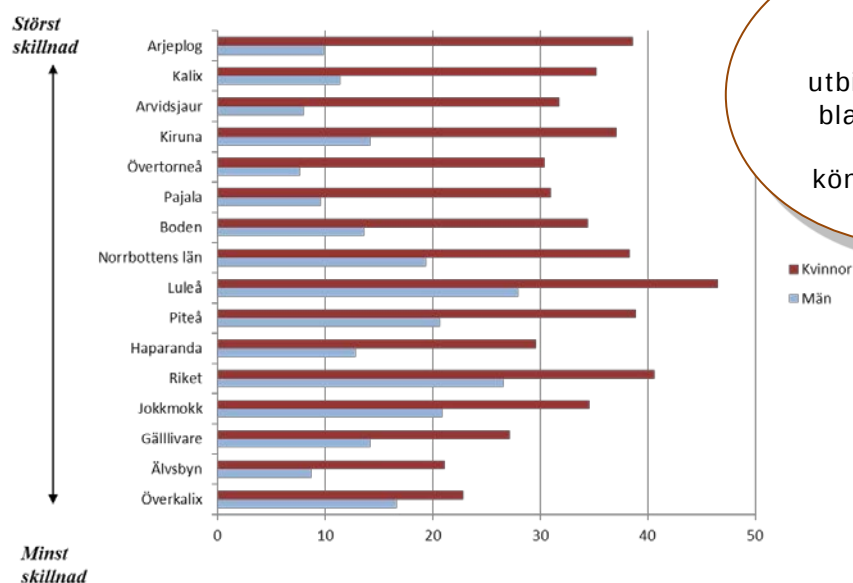
Nettoflyttning 2000-2011

Källa: SCB

Befolkningens utbildningsnivå stiger kontinuerligt där länets kvinnor har en högre utbildningsnivå än männen. Andelen med eftergymnasial utbildning i länet är betydligt högre bland kvinnor än bland män. Länet når dock inte upp till riksgenomsnittet förutom i Luleåregionen och skillnaderna mellan kvinnor och män är procentuellt sett större i de flesta delarna av länet än riket i genomsnitt. En viktig faktor som påverkar ovanstående är att andelen pojkar som inte avslutar gymnasieutbildningen är hög.

Utbildningsnivå 30-34 år minst 3 år eftergymnasial utb. 2011

Åtgärd:

Öka utbildningsnivån bland män och bryta könsbundna val

Källa: SCB

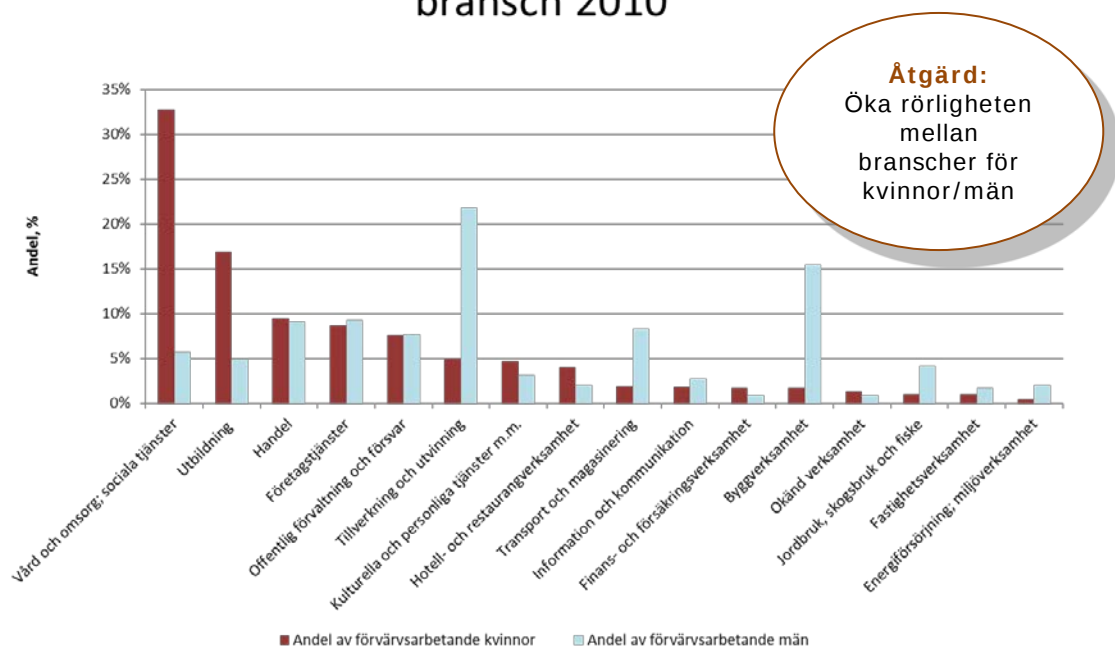
Kvinnor och män är utbildade för skilda områden inom arbetsmarknaden. Bland kvinnorna har det blivit något vanligare med teknisk/naturvetenskaplig utbildning medan det bland männen har blivit än vanligare med teknisk/naturvetenskaplig utbildning. Männen väljer i ännu mindre utsträckning än tidigare pedagogisk utbildning eller vårdutbildning.

Av de personer som definieras som chefer, högre tjänstemän eller högre politiker är 34 procent kvinnor och 66 procent män. Mest jämställt är det bland chefstjänstemän i intresseorganisationer medan det är minst jämställt bland verkställande direktörer och verkschefer på större företag. Bland dessa är endast 13 procent kvinnor.

En större andel av männen i länet har en fast anställning än kvinnor samtidigt som män i lägre utsträckning har en tidsbegränsad anställning jämfört med kvinnor. Kvinnors medelarbetstid är lägre än männens, där kvinnor i länet 2011 i snitt arbetade 35,9 timmar i veckan och männen 39,3 timmar i veckan. Inom såväl statlig, kommunal som privat sektor tjänade kvinnor i länet mellan 5-20 procent lägre i lön än männen (2011). Länet har en något mindre skillnad mellan män och kvinnors löner än riket i genomsnitt.

Flera av länets kommuner har en högre sysselsättningsgrad än riket i genomsnitt. Den högsta sysselsättningsgraden återfinns i kommuner där basnäringarna och testverksamheten bedriver verksamhet. Sysselsättningsgraden är något högre bland män än bland kvinnor. Länet har en varierad näringslivsstruktur med en historiskt stark bas- och tillverkningsindustri, omfattande offentlig sektor och en växande tjänstenäring, inklusive kreativa och kulturella näringar. Länet har en könsuppdelad arbetsmarknad där den största andelen av männen är sysselsatta inom tillverkning och utvinning samt byggverksamhet medan hälften av samtliga förvärvsarbetande kvinnorna är sysselsatta inom vård och omsorg samt utbildning. Kvinnors sysselsättning i länet är koncentrerad till ett fåtal branscher medan män har en större branschvidd. Detta kan göra att hindren för att gå från förvärvsarbetande till företagande är något mindre för män.

Förvärvsarbetande kvinnor och män fördelat på bransch 2010

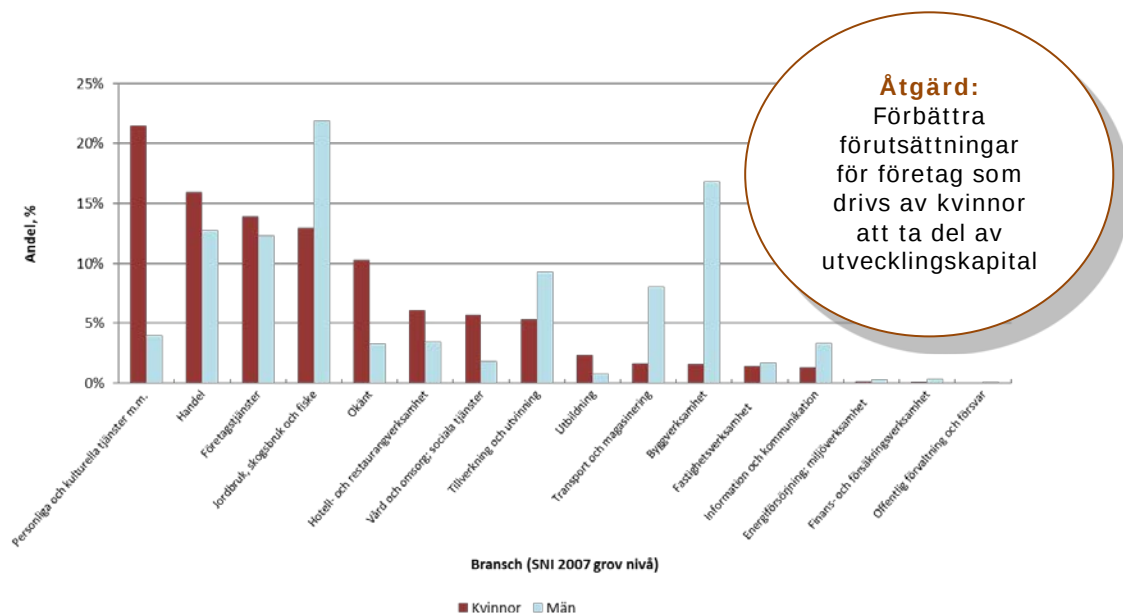

Källa: Förstudie det företagsfrämjande systemet och kvinnors företag, Ramböll juni 2012

I länet finns det skillnader mellan mäns och kvinnors företagande som speglar strukturen på arbetsmarknaden, förutsättningarna för företagande i olika branscher samt traditionella föreställningar om karaktären på olika branscher. Statistik visar att människor tenderar att starta företag i branscher i vilka de tidigare varit sysselsatta, företagandet speglar därför den könsuppdelade arbetsmarknaden som finns i länet. De största branscherna för företagande kvinnor är kulturella och personliga tjänster och handel, motsvarande branscher för män är jordbruk, skogsbruk och fiske samt byggverksamhet. 28 procent av företagarna är kvinnor och 72 procent är män.

Denna fördelning ligger ungefär i nivå med riket. Var tredje nytt företag leds av en kvinna och andelen kvinnor som startar företag ökar. När det gäller företagarnas ägarintressen är en högre andel av männen delägare i aktiebolag jämfört med kvinnorna.

Företagande kvinnor och män fördelat på bransch 2010

Källa: Förstudie det företagsfrämjande systemet och kvinnors företag, Ramböll juni 2012

Länsstyrelsens regionala företagsstöd har under 2011 till största del gått till företag inom tillverkningsindustrin (främst verkstads-, trävaru- och livsmedelsindustrin) samt besöksnäringen. Inom framförallt tillverkningsindustrin är en större andel män än kvinnor företagsledare. Sett ur företagsledarens kön så beviljas kvinnor mindre medel totalt sett än män, bland nystartade företag som beviljats stöd är andelen kvinnliga företagare dock 50 procent.

Av totalt beviljade medel så beviljas endast cirka 2 procent till företag med en kvinna som är företagsledare, 24 procent till företag med en man och en kvinna som företagsledare. Företag med en kvinna som företagsledare ansöker generellt sett lägre belopp än de företag som leds av en man. Detta kan ha en koppling till vilken typ av verksamhet som bedrivs och var i länet företaget är lokaliserat. Kvinnor söker främst mikrostöd där stödbeloppet i enlighet med förordningen är begränsat till 30 000 kr.

5. Övergripande regionalt mål – hit vill vi nå

Regeringens övergripande mål i den nationella handlingsplanen är *”att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser”*.

Den regionala utvecklingsstrategin för hållbar framtid i Norrbotten 2020(RUS) anger vägval för en framtida hållbar tillväxt. Visionen för Norrbotten är *”Norrbotten – för attraktiva livsmiljöer och hållbar tillväxt i Sverige och Europa”*. Strategin bygger på inriktningen i Europa 2020-strategin, det svenska reformprogrammet och den nationella strategin för konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013.

I den regionala utvecklingsstrategin formuleras mätbara mål som ska vara uppnådda 2020. Dessa relaterar i sin tur till de av EU definierade målen i Europa 2020-strategin samt till regeringens motsvarande mål. Tillsammans ska man inom länet på ett systematiskt sätt arbeta med utvecklingsinsatser inom följande fem prioriterade områden: Livsmiljöer, Innovation och förnyelse, Tillgänglighet, Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud och Strategiskt gränsöverskridande samarbete.

Norrbottens regionala handlingsplan för jämställd tillväxt ska ses om en del av genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin med en prioritering och fokusering på två prioriterade områden Innovation och förnyelse och Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud. *Syftet med den regionala handlingsplanen är att uppnå jämställd regional tillväxt avseende de jämställdhetspolitiska målen om samhälleligt inflytande och ekonomisk självständighet.* För att uppnå detta ska handlingsplanen knyta an till och så långt som möjligt konkretisera åtgärder såsom de beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin med utgångspunkt i sammankoppling av jämställdhet och tillväxt.

Mätbara mål för Norrbotten med koppling till Regionala utvecklingsstrategin

- Minst 8 000 personer ska flytta till Norrbotten varje år med en ökad andel inrikes inflyttade kvinnor
- Andelen 18-24-åringar som inte avslutar gymnasiestudierna ska vara mindre än 10% med en ökning av antalet pojkar som färdigställer gymnasiestudierna
- Andelen 30-34-åringar som har minst en tvååring eftergymnasial utbildning ska uppgå till 45 % med fler högutbildade män
- Ökad sysselsättningsgrad väl över 80% med fler kvinnor i arbete
- Minst 1700 nya företag per år med ökad andel företag som startas upp av kvinnor
- Fler företag som drivs av kvinnor får del av tillväxtresurser

Segregering mellan kvinnor och män skall motverkas genom uppmuntran till otraditionella utbildningsval, yrkesval och branschval. En mer jämställd fördelning av företagsstöd och andra medel till företag, projekt, innovativa nätverk, innovationssystem och kluster skall ske samt en mer jämställd representation i framttagandet och genomförandet av regionala strategier och handlingsplaner. Ojämn maktfördelning ska motverkas genom ett utvidgat spektrum av aktörer, nätverk och branscher som synliggörs, prioriteras och tilldelas finansiering.

6. Aktiviteter

Utgångsläge

Flera av länets strategiska aktörer som länsstyrelsen, universitetet, kommuner, landsting, myndigheter, näringsliv och organisationer har arbetat med jämställdhetsfrågor under lång tid inom ramen för sina respektive verksamheter och i samverkan med andra aktörer. Under programperioden 2000-2006 bedrevs ett 70-tal jämställdhetsprojekt inom ramen för dåvarande Mål 1 Norra Norrland. Som exempel kan nämnas JA-projektet (Jämställdhet i arbetslivet) med Länsstyrelsen som projektägare. Syftet med projektet var att höja arbetsplatsers kunskaper i jämställdhet genom att göra jämställdhetsplanerna till levande dokument. I samverkan med liknande projekt i andra län skrevs metodboken "Den jämställda arbetsplatsen." Ett annat exempel är den omfattande verksamheten inom Resurscentra för kvinnor som bedrivits i länet inom ramen för Liera där bl a affärsrådgivning riktad till kvinnor varit mycket framgångsrik.

Sammantaget har länet dels en lång tradition, dels en bred kompetens inom området. Detta bildar en bra grund för att nu ytterligare intensifiera arbetet inom ramen för den regionala handlingsplanen. En utmaning blir att se till att åtgärderna som omfattas av både generella och riktade insatser bidrar till att påverka strukturerna på längre sikt.

Exempel på pågående arbete i länet för jämställd tillväxt

Processerna ska ses som exempel på aktiviteter och inte som heltäckande beskrivning av länets pågående jämställdhetsarbete.

Jämställdhetsdelegationens arbete ska bidra till att de nationella jämställdhetspolitiska målen får genomslag i Norrbottens län med en ökad samverkan och förbättrad planering av insatser för ökad jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Sammansättningen av delegationen speglar viktiga samhällsfunktioner bestående av centrala aktörer med mandat att fatta beslut. Jämställdhetsdelegationen utgör handlingsplanens referensgrupp.

Länsstyrelsen är sammankallande och föredragande för jämställdhetsdelegationens arbetsmöten och ansvarig för genomförandet av aktiviteter som; nätverksträffar för kvinnor i ledande befattningar, initiativtagare och referensgrupp för jämställdhetsprojekt som Innovative North, en jämställdhetsanalys av länets kreativa och kulturella näringar samt basnäringar. Kartläggningen ska visa på om det finns gemensamma nämnare och utmaningar inom dessa områden som kan utgöra avstamp för branschöverskridande samarbeten. På uppdrag av Jämställdhetsdelegationen tas även faktaboken "På tal om kvinnor och män i Norrbottens län" fram vartannat år. Faktaboken innehåller i huvudsak statistik och kommentarer inom en mängd områden, exempelvis demografi, förvärvsarbete, företagande med mera.

Länsstyrelsen i Norrbottens län hanterar framtagandet av olika utvecklingsprogram och strategier för länet på uppdrag av regeringen. Här finns sakkunnig i jämställdhet placerad och olika EU-program som Interreg- och Landsbygdsprogrammet hanteras av länsstyrelsen. Även företagsstöd, projektstöd, och kommersiell service är exempel på stödformer som handläggs och beslutas av länsstyrelsen. På uppdrag av Näringsdepartementet genomförs programmet Främja kvinnors företagande med projektfinansiering av insatser riktade till företagarkvinnor. Målgruppen är kvinnor som driver företag, vill starta företag eller utveckla innovativa idéer. Syftet är att skapa tillväxt och förnyelse i svenskt näringsliv genom att fler företag drivs och utvecklas av kvinnor.

Insatserna ska ge företagarkvinnor tillgång till affärs- och innovationsutveckling som ger nya verktyg att utveckla sina företag eller sina affärsidéer för att öka lönsamheten och stärka konkurrenskraften.

Norrbottens läns landsting arbetar sedan några år tillbaka med jämställdhetsintegrering i sina verksamheter. Målsättningen är att erbjuda likvärdig vård och medborgarservice för kvinnor och män. Landstinget deltar i arbetet med Hållbar jämställdhet, och har efter undertecknandet av CEMR:s jämställdhetsdeklaration (Council of European Municipalities and Regions) en handlingsplan som årligen följs upp samt en strateg med ansvar för jämställdhet på övergripande nivå. Utbildning och styrning/ledning har identifierats som de ledande parametrarna för att nå en jämställd vård och medborgarservice. Landstinget finansierar utvecklingsprojekt riktade till bl.a. kulturella och kreativa näringar. Projekten ska specificera hur jämställdhetsintegrering utformas. Landstinget har ett internationellt engagemang i jämställdhetsfrågor. Landstinget är delägare i regionala bolag som t ex ALMI Företagspartner Nord.

Kommunförbundet Norrbottens styrelse och förbundsfullmäktige har under 2012 antagit CEMR jämställdhetsdeklaration. Deklarationen är ett verktyg som syftar till att införliva jämställdhetsperspektivet i det politiska beslutfattandet och i den praktiska verksamheten. Jämställdhetsperspektivet ska finnas med i beslutsfattande, planering och genomförande. Metoden kräver att resultaten alltid ska redovisas konsupplade och att statistiken efterhand analyseras. Kommunförbundet kommer internt och gentemot medlemmarna att använda metoden jämställdhetsintegrering i syfte att nå målet - *makt att forma samhället och sitt eget liv*.

Luleå tekniska universitet bedriver en rad projekt och forskningsstudier för att öka kunskapen om regionens genusstrukturer och möjliga vägar till förändring. Genusforskning bedrivs inom flera olika vetenskapliga discipliner vid universitetet, exempelvis arbetsvetenskap, företagsekonomi, design, hälsa och pedagogik. Några av de områden som studerats ur ett genusperspektiv är gruvnäring, skogsindustri tillverkningsindustri, handel, hästnäring, företagsutveckling, innovation, teknikutveckling, distansöverbryggande teknik och akademien. Forskningen bedrivs ofta i nära samverkan med aktörer utanför akademien, inom ramen för det som brukar kallas interaktiv forskning, där kunskapsutveckling sker gemensamt mellan forskare och praktiker. Ett exempel på ett projekt som bedrivs nu är "Att våga genus" som syftar till att belysa genusaspekter av de satsningar som görs på innovation, forskning och entreprenörskap vid Luleå tekniska universitet och Umeå universitet. Projektet ska stärka jämställdhetsintegreringen i DARE-projektet som ingår i Vinnovas nyckelaktörsprogram för att främja kommersialisering av forskning vid universiteten.

Winnet Norrbotten tillhör organisationen Winnet Sverige (f.d. NRC, Svenska Riksförbundet Nationellt ResursCentrum för kvinnor), som startade 1999, vars uppgift är att genom samordning och stöd till kvinnors regionala och lokala resurscentra och nätverk verka för att kvinnor tar sin del av samhällets resurser i anspråk, att kvinnors kompetens tas tillvara i samhället samt att kvinnors och mäns insatser värderas lika. Winnet Norrbotten, det regionala resurscentrat i Norrbotten arbetar för att öka kvinnors makt och inflytande i samhället, skapa möjligheter till ökat företagande och till arbete som ger ökad möjlighet till ekonomiskt oberoende. Verksamhetens mål är att nå en samsyn i länet om hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas i framtiden. Winnet Norrbottens aktiviteter och insatser kompletterar det arbete som sker i regionen av regionala och lokala aktörer som en viktig del i att skapa attraktiva livsmiljöer i Norrbotten, och ska vara en resurs i genomförandet av den regionala handlingsplanen för en jämställd

regional tillväxt. Resurscentrat främjar kunskapsförmedling och kunskapsutveckling inom jämställdhet och samverkar på alla nivåer, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Arbetsförmedlingen arbetar systematiskt för att jämställdhetsintegrera verksamheten i såväl externt som internt avseende. Arbetet bedrivs målinriktat genom jämställdhetsintegrering för att förebygga och motverka diskriminering och aktivt främja lika rättigheter och möjligheter såväl internt inom myndigheten som externt på arbetsmarknaden. Det praktiska arbetet innebär att motverka en uppdelad arbetsmarknad och skapa lika möjligheter genom att erbjuda samma villkor och möjligheter för alla. Det gäller i kontakten med arbetssökande och med arbetsgivare samt avser hela Arbetsförmedlingens verksamhet med bland annat information, vägledning, matchning, upphandling och genomförande av arbetsmarknadspolitiska insatser. I det arbetsmarknadspolitiska uppdraget till Arbetsförmedlingen framgår att alla personer ska ha tillgång till förmedlings- och programverksamheten på samma villkor. Av instruktionen för Arbetsförmedlingen (2007:1030) framgår att verksamheten ska utformas så att den ökar mångfalden och motverkar diskrimineringen i arbetslivet.

Almi Företagspartner Nord arbetar riktat med sin marknadskommunikation för att sprida information om och inspirera till kvinnors företagande och entreprenörskap. Ett medvetet arbete genomförs genom t ex sociala medier där man når en hög andel kvinnor samt ett webb- och nyhetsbrevsinnehåll med exempel på framgångsrika kvinnor som driver och utvecklar sina företag. Även genom kundträffar, seminarier och events arbetar Almi aktivt med goda förebilder i form av kvinnor som startat och utvecklat framgångsrika företag och innovationer. Almi driver och har drivit ett antal olika projekt som syftar till att stötta kvinnors företagande och entreprenörskap. Det handlar om utbildningar, mentorskaps- och affärsutvecklingsprogram och innovationer. Ett exempel är Vård och omsorg där Almi samarbetar med innovationsrådgivare som har särskild kompetens inom medicinteknisk produktutveckling för att ge stöd till kvinnor som har en produktidé inom vård och omsorg som man önskar driva till kommersialisering. Ett annat exempel är Styrelsekraft som är ett nationellt mentorprogram som riktar sig till kvinnor med hög kompetens och erfarenhet, med förutsättningar att sitta i en bolagsstyrelse inom privat eller offentlig sektor. Ett tredje exempel är affärsutvecklingsprogrammet Framgångståget som riktar sig till kvinnor som driver företag och önskar ta nästa steg i utvecklingen av företaget.

Coompanion Norrbotten bidrar genom sitt arbete för lokal och regional utveckling till jämställdheten i företagspopulationen. Coompanion är företagsrådgivare när människor vill starta företag tillsammans. Coompanion breddar entreprenörskapet och ger människor som vill förverkliga sina företagsidéer tillsammans skraddarsydd information, företagsrådgivning och utbildning – från idé till framgångsrikt företagande. Coompanion driver projekt inom programmet Främja kvinnors företagande med aktiviteter riktade till företagarkvinnor som önskar utveckla sina företag och är samordnare för nätverket Ambassadörer för kvinnors företagande som på uppdrag av Näringsdepartementet lyfter fram förebilder för kvinnors företagande.

Svenska Samernas Riksförbund, SSR har under ett flertal år arbetat med att främja jämställdhet mellan könen. Inom ramen för programmet Främja kvinnors företagande driver SSR projekt för att få fler samekvinnor att starta företag och att förbättra lönsamheten för de företag som ägs och drivs av samekvinnor. Med finansiering från Ungdomsstyrelsen driver SSR projekt riktat till unga renskötande män med målsättning att främja arbetsmiljön. SSR har även en representant i regeringens jämställdhetsråd.

Exempel på planerade generella och riktade insatser inom jämställd tillväxt 2013-2014

Med den regionala utvecklingsstrategin som grund och som en följd av nulägesanalysen samt det övergripande målet för den regionala handlingsplanen planeras processer/aktiviteter fram till 2014. Processerna ska ses som exempel på aktiviteter och inte som en heltäckande beskrivning av länets kommande jämställdhetsarbete inom det regionala tillväxtarbetet.

Utifrån de utmaningar som framkommit i nulägesanalysen som berör länets attraktionskraft för kvinnor, den låga utbildningsnivån bland män, de könssegregerade utbildningsvalen, den könssegregerade arbetsmarknaden och företagandet föreslås åtgärder som har koppling till länets regionala utvecklingsstrategi och dess prioriterade områden Innovation och förnyelse och Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud:

- Stödja kvinnors entreprenörskap, innovationer och företagande (*Innovation och förnyelse*)
- Förbättra förutsättningarna för företag i alla branscher att ta del av risk-, låne- och utvecklingskapital (*Innovation och förnyelse*)
- Stimulera initiativ till ökad jämställdhet i näringslivet (*Innovation och förnyelse*)
- Stärka möjligheter för kvinnor i traditionellt manliga branscher och för män i traditionellt kvinnliga branscher att uppnå jämställda arbetsplatser samt bidra till branschöverskridande kunskapsöverföring (*Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*)
- Verka för att bryta könsbundna val av utbildning (*Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*)

Aktiviteter som nu föreslås består av både generella och riktade insatser. De generella insatserna syftar till att förändra strukturer och regler medan de riktade insatserna utgör åtgärder riktade till underrepresenterat/missgynnat kön. Generella insatser kan exempelvis innebära förändrad marknadsföring, information och handläggning, framtagande av strategier och program så att fördelningen av makt, inflytande och ekonomiska resurser blir mer jämställd. Det kan även vara satsningar på gränsöverskridande samarbeten och nätverk mellan mansdominerade och kvinnodominerade branscher och därmed fylla begreppet smart specialisering med genusmedvetet innehåll. Riktade insatser kan exempelvis vara att uppmuntra män att välja utbildning och yrken inom vård, skola omsorg där de är underrepresenterade och att uppmuntra företagarkvinnor att ansöka om företagsstöd.

Mål:

Fler kvinnor ska flytta till länet

Mål:

Fler män ska utbilda sig och könsbundna val ska brytas

Mål:

Fler kvinnor i arbete och jämställda arbetsplatser

Mål:

Fler kvinnor startar företag och får del av tillväxtresurser

Utbildningsinsatser

Processansvarig: Länsstyrelsen i Norrbottens län i samarbete med Tillväxtverket

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Utbildning i jämställdhetsintegrering för företagsfrämjande verksamhet som erbjuder rådgivning, finansiering och andra tjänster till personer som vill starta, driva och utveckla sitt företag.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

Ett regionalt samverkansnätverk för jämställd tillväxt

Processansvarig: Länsstyrelsen i Norrbottens län i samarbete med strategiska aktörer i länet

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Skapa ett regionalt samverkansnätverk för jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet. Nätverket skall underlätta för förankring och uppföljning av handlingsplanen bland länets kommuner, näringsliv och andra strategiska aktörer. Nätverkets insatser skall bidra till att initiativ tas för ytterligare aktiviteter kopplade till handlingsplanen.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

Jämställd vägledning

Processansvarig: Winnet Norrbotten i samarbete Arbetsförmedlingen och Kommunförbundet

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Utbildning i jämställdhetsintegrering för arbetsförmedlare, yrkesvägledare för att jämställdhetssäkra vägledningsprocessen. Utarbeta metoder och checklistor för arbetsförmedlare och yrkesvägledare.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

Resurstöd med spetskompetens inom jämställdhetsintegrering

Processansvarig: Winnet Norrbotten i samarbete med Norrbottens Läns Landsting, Länsstyrelsen i Norrbottens län och Luleå tekniska universitet

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Underlätta tillgången till verktyg i jämställdhetsintegrering genom att upprätta ett samordnat kunskapscenter med kompetens i jämställdhetsintegrering. Gemensamma metoder/verktyg som t.ex. 3R, jämställdhetsintegrerad upphandlingsprocess skall tillhandahållas näringsliv och offentlig verksamhet med koppling till regional tillväxt.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

Uppföljning av projektstöd och metodutveckling av projekthantering

Processansvarig: Länsstyrelsen i Norrbottens län i samarbete med Norrbottens läns landsting

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Aktiviteterna består av att utveckla bättre metoder för uppföljning av projektmedel och att tydliggöra i vilken utsträckning projektens aktiviteter och resultat kommer kvinnor och män till del på lika villkor. Ett metodutvecklingsarbete skall göras för att förstärka integreringen av jämställdhetsperspektivet i projekthanteringen.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Fördelningen av stöd ur ett jämställdhetsperspektiv kommer att presenteras i Länsstyrelsens årliga rapport Hit gick pengarna. I denna kommer förändringar och utvecklingen över tid att följas och resultaten ligga till grund för framtida beslut och prioriteringar.

Uppföljning av företagsstöd, analyser, kompetensutveckling

Processansvarig: Länsstyrelsen i Norrbottens län i samarbete med Tillväxtverket

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Informationsmaterialet för företagsstöden omarbetas för att säkerställa att informationen når både kvinnor och män. Handläggare av företagsstöd deltar i kompetensutvecklingsinsatser inom ramen för den nationella planen för jämställd tillväxt. Fler analyser görs av könsbaserad statistik med koppling till länets företagande.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Fördelningen av stöd ur ett jämställdhetsperspektiv kommer att presenteras i Länsstyrelsens årliga rapport Hit gick pengarna. I denna kommer förändringar och utvecklingen över tid att följas och resultaten ligga till grund för framtida beslut och prioriteringar.

Jämlys av kulturella/kreativa näringar och basnäringar

Processansvarig: Jämställdhetsdelegationen i samarbete med Länsstyrelsen i Västerbottens län

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten Innovative North

Insatsen syftar till att kartlägga kreativa och kulturella näringar samt basnäringen i Övre Norrland ur ett genusperspektiv. Relevant statistik kommer att bearbetas och kompletteras med intervjuer från aktörer inom dessa näringar. JämLYSen syftar till att utröna hur samspelet mellan hur dessa näringar kan öka den hållbara tillväxten i Övre Norrland. Med utgångspunkt från de regionala utvecklingsstrategierna skall genusperspektivet kopplas sammanför att stärka den lokala och regionala konkurrenskraften. Kartläggningen ska även visa på om det finns gemensamma nämnare, utmaningar samt samverkan mellan dessa områden. Projektet Innovative North kommer att arbeta utifrån ett antal horisontella mål: makt och kön, tillväxt och regional attraktivitet.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Processtöd till projekt för integrering av jämställdhetsperspektivet

Processansvarig: Länsstyrelsen i Norrbottens län i samarbete med andra aktörer

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Aktiviteten syftar till att utbilda och stötta projekt till att integrera jämställdhetsperspektivet i sin projektverksamhet. De jämställdhetspolitiska målen ska i viss mån uppnås genom att konkretisera dem på verksamhetsnivå i bl a utbildningsmaterial och vid rådgivningstillfällen. Processtödet ska syfta till att jämställdhet integreras i projektens alla delar. Insatsen skall ta tillvara de erfarenheter som framkommit från processtödet inom ESFJämt.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Faktaboken "På tal om kvinnor och män i Norrbottens län"

Processansvarig: Jämställdhetsdelegationen

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Faktaboken "På tal om kvinnor och män i Norrbottens län" tas fram under 2014. Den innehåller i huvudsak statistik och analys för kvinnor och män inom exempelvis demografi, förvärvsarbete, företagande, utbildning med mera.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Mediagranskning

Processansvarig: Jämställdhetsdelegationen

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Göra en kartläggning över hur regional media uppmärksammar och synliggör kvinnor och män med koppling till regional tillväxt.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultatet av kartläggningen kommer i första hand att spridas i samband med en presskonferens och därefter kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

Praktikplatser med genustänk

Processansvarig: Diskussion pågår

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Introducera praktikplatser för kvinnor inom traditionellt manliga branscher och för män inom traditionellt kvinnliga branscher för att bryta upp den könssegregerade arbetsmarknaden.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Resurscentraprogrammet

Processansvarig: *Winnet Norrbotten, med flera i samarbete med Tillväxtverket*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Aktiviteter för att bidra till att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande i det regionala tillväxtarbetet. Verksamheten vid resurscentra för kvinnor ska främja kunskapsförmedling och kunskapsutveckling, vilket ska ske i nära samverkan med länsstyrelser, landsting och samverkansorgan samt andra relevanta aktörer.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Programmet Främja kvinnors företagande

Processansvarig: *Länsstyrelsen i Norrbottens län i samarbete med Tillväxtverket*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Insatserna inom programmet består av att hantera ansökningar om medfinansiering av affärs- och innovationsutvecklingsinsatser riktade till kvinnor som driver företag, ska starta företag eller vill utveckla innovativa idéer. Aktiviteterna som kan erbjudas inom ramen för de beviljade projekten är utbildning, rådgivning, coachning, mentorskap och affärsutvecklande nätverksaktiviteter.

Regionala mötesplatser ska genomföras för att synliggöra kvinnors företagande och Tillväxtverket ska bistå med kompetenshöjande insatser för att underlätta för kvinnor och män att få del av det företagsfrämjande systemet på lika villkor. Utifrån den förstudie som tagits fram som beskriver förutsättningarna för kvinnor och män att ta del av det företagsfrämjande systemet på lika villkor i länet planeras insatser för integrera kvinnors företagande i det regionala tillväxtarbetet. Ett exempel på integrering av programmet in i det ordinarie företagsfrämjande systemet är att erbjuda företagarkvinnor och kvinnliga innovatörer stöd via hanteringen av företagsstöd på länsstyrelsen. Stödet består av konsultcheckar som ska ge företagarkvinnor tillgång till affärs- och innovationsutveckling för att utveckla sina företag eller sina affärsidéer med ökad lönsamhet och stärkt konkurrenskraft som följd.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

Förbättrad statistik och analys av arbetsmarknads- och näringslivsstrukturen

Processansvarig: *Luleå tekniska universitet i samarbete med Länsstyrelsen i Norrbottens län*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Länsstyrelsen har beviljat projektbidrag till Luleå tekniska universitet till projektet Regional förnyelse. En aktivitet inom projektet är regional förståelse, inom ramen för denna aktivitet har Länsstyrelsen av Luleå tekniska universitet beställt två rapporter som ska färdigställas under 2013:

Rekryteringsbehovet i Norrbottens län inför 2025 - syftet med rapporten är att dels på ett mer generellt sätt beskriva Norrbottens arbetsmarknads- och näringslivsstruktur på lång sikt, dels belysa rekryteringsbehoven för respektive yrkesgrupp och bransch i länet och kommunerna. **Näringslivsanalys i Norrbottens län inför 2025** – syftet är att öka kunskapen om länets styrkor, svagheter och tillväxtpotential och därigenom bidra till en ökad förståelse kring länets möjligheter och utaningar. I rapporten ska en generell analys göras inom vilka områden länets tillväxtförutsättningar finns. I dessa rapporter kommer jämförad tillväxt genomgående att beaktas vid framtagande av statistiskt underlag samt analys.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Rapporterna kommer att presenteras för en bred målgrupp i samband med konferenser, seminarier, hemsida och andra medier. Resultatet i rapporterna kommer att implementeras i den löpande verksamheten och användas som underlag vid beslut och prioriteringar.

Verka för höjd utbildningsnivå och rörlighet mellan branscher

Processansvarig: *Luleå tekniska universitet, Länsstyrelsen i Norrbottens län samt eventuellt fler aktörer*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Luleå tekniska universitet tillsammans med Länsstyrelsen och eventuellt fler aktörer planerar för att genomföra ett projekt som syftar till att öka utbildningsnivån bland män, verka för att bryta könsbundna utbildningsval och därigenom i förlängningen bidra till en ökad rörlighet mellan branscher för kvinnor och män.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

CEMR Jämställdhetsdeklaration

Processansvarig: *Kommunförbundet Norrbotten*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Kommunförbundet Norrbotten ska stödja kommunernas arbete med jämställdhetsintegrering. Målet är att samtliga kommuner ska under 2013 ha antagit CEMR Jämställdhets- deklaration och upprättat en handlingsplan. Utsedda ansvariga i respektive kommun ska ha genomgått av förbundet tillhandahållen introduktionsutbildning. Kommunerna rekommenderas att senast 2013-06-30 ha antagit deklarationen och att utse två ansvariga på ledningsnivå, en man och en kvinna, som genomgår en introduktionsutbildning före 2013-12-31. Förbundet och kommunerna utarbetar handlingsplaner före 2013-12-31. Under 2014 sker en återrapportering från samtliga kommuner att det finns en fastlagd handlingsplan för jämställdhetsintegrering. Inom ramen för detta arbete kommer många aktiviteter att startas upp under 2013-2014.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Ansökningsomgång 2013:1 Regionalfonden för Jämställdhetsintegrering inom Insatsområde Innovation och förnyelse

Processansvarig: Tillväxtverket Övre Norrland i samarbete med Strukturfondspartnerskapet Övre Norrland

Tillväxtverket genomför inom ramen för det regionala strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning i Övre Norrland, Mål 2, under 2013 en utlysning med möjlighet att söka stöd för organisationer som vill utveckla/stärka befintliga innovationssystem/plattformar i regionen, där jämställdhetsintegrering ska vara en bärande faktor och utgöra en tydlig strategi i projektet. Dessa projekt ska ha siktet inställt på kommande programperiod och kan betraktas som ett första steg i en tvåstegslösning där ett andra steg kan tas i nästa programperiod.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier. Beviljade projekt kommer att redovisa utfall av aktiviteter och mål till finansiärer. Resultatet av projekten kommer även att vara en del av Tillväxtverkets redovisning av Mål 2 programmet.

Utllysning av projektmedel för jämställd tillväxt

Processansvarig: Länsstyrelsen i Norrbottens län i samverkan med andra finansiärer och aktörer i länet

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Inom ramen för genomförandet av handlingsplanen för jämställd regional tillväxt kommer det att undersökas möjligheten att genomföra en utlysning eller upphandling för att möjliggöra för olika aktörer att genomföra aktiviteter som bidrar till jämställd regional tillväxt.

Utlysningen kommer att omfattas av aktiviteter som bidrar till jämställd regional tillväxt inom exempelvis följande områden:

- Utveckling av företagande och innovation
- Genusmedveten företags- och innovationsrådgivning
- Utveckling eller fördjupad samverkan mellan kluster/branscher med olika könsfördelning
- Bryta könssegregerade utbildnings- och yrkesval
- Förstärka arbetsplatsers attraktivitet för kvinnor och män
- Utmana maskulina normer i regionens närings- och arbetsliv

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av projektens insatser kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom dialogmöten, hemsida och andra medier. Alla beviljade projekt kommer att rapportera utfallet av aktiviteterna och mål till Länsstyrelsen och övriga finansiärer. Resultaten kommer även att ligga till grund för Länsstyrelsens systematiska lärande.

Bryta könsmonster för mäns och kvinnors olika villkor på arbetsmarknaden

Processansvarig: *Diskussioner pågår*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Deltidsarbete har ett tydligt könsrelaterat mönster och återspeglar mäns och kvinnors olika villkor på arbetsmarknaden. Insatsen syftar till se över de villkor som gäller på typiskt kvinnliga arbetsplatser och göra traditionellt kvinnliga yrken mer attraktiva för män och därmed bidra till att luckra upp den könssegregerade arbetsmarknaden.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Utbildningsinsatser i jämställdhetsintegrering riktat till näringslivet

Processansvarig: *Diskussioner pågår med näringsföreträdare*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Aktiviteterna ska innehålla attitydsarbete och erbjuda lättillgängliga verktyg för företagen att arbeta med.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Maskulinitetsprojektet MER

Processansvarig: *Jämställdhetsdelegationen*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

MER-projektet (Mångfald, Engagemang, Respekt) är en jämställdhets- och mångfaldsatsning som dels ska höja kompetensen hos deltagarna på områdena jämställdhet och mångfald, dels få dessa deltagare att implementera sina nya kunskaper inom sina verksamhetsområden. De aktörer som deltar är LKAB, Kiruna kommun, Progressum, Företagarna och Kirunahälsan, kommun och näringsliv i Piteå och Luleå.

MER arbetar med ett uttalat maskulinitets- och manlighetsperspektiv. Detta innebär bland annat, förutom att utbildningarna utifrån ett kritiskt förhållningssätt analyserar maskulinitet, att projektet vill synliggöra och ifrågasätta de maktstrukturer som skapar och återskapar manliga ideal, normer och värderingar som motverkar jämställdhet.

Tidplan

2013

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier

Att bryta malm och könsmonster - En genusmedveten och hållbar strategisk forsknings- & innovationsagenda för gruvsektorn

Processansvarig: *Luleå tekniska universitet*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Målet för detta projekt är att utveckla en genusmedveten forsknings- och innovationsagenda som syftar till att skapa mer jämställda innovationssystem och därmed bidra till en både socialt hållbar och internationellt konkurrenskraftig utveckling för den svenska

gruv-sektorn. Agendan tas fram i dialog mellan forskare, företag och offentliga aktörer. Målgruppen för agendan är de tre största gruvföretagen i regionen (LKAB, Boliden, Northland), forskare som studerar gruvnäringen samt politiker och tjänstemän som beslutar och genomför offentliga insatser för att vidareutveckla gruvnäringen.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, publikationer, hemsida och andra medier.

Genovate

Processansvarig: *Luleå tekniska universitet*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Syftet med GENOVATE är att öka andelen kvinnor på högre akademiska poster och vid LTU inom teknik och IT i synnerhet samt att öka medvetenhet om nyttan av jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i innovationssystem. Från LTU deltar Centrum för distansöverbryggande teknik och Arbetsvetenskap.

Tidplan

2013-2016

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, publikationer, hemsida och andra medier.

MätaJämt2

Processansvarig: *Luleå tekniska universitet*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Syftet med MätaJämt2 är att vidareutveckla och implementera verktyg/metod för att mäta effekter av ett integrerat jämställdhets- och mångfaldsarbete i IT-projektmiljö. Den bärande tanken i projektet är att vidareutvecklingen sker i verklig miljö tillsammans med forskare och företag. Det görs i två piloter, en i Finland och en i Sverige.

Tidplan

2013-

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, publikationer, hemsida och andra medier.

SATINJämt

Processansvarig: *Luleå tekniska universitet*

Mål o syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

SATINJämt är ett delprojekt inom projektet SATIN-2 som ska möjliggöra för människor utan tidigare programmeringskunskaper att utveckla appar och mobila tjänster. En stor utmaning för SATINJämt är att attrahera olika slags människor till att utveckla appar. Tillsammans med projektdeltagarna bidrar SATINJämt till en mer inkluderande projektmiljö, utvecklar ett webbaserat jämställdhets- och mångfaldsverktyg och integrerar jämställdhets- och mångfaldsarbetet i SATIN-projektets kärnverksamhet.

Tidplan

2013-2014

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, publikationer, slut- och lägesrapporter, hemsida och andra medier.

Jämställt musikliv

Processansvarig: *Norrbottens läns landsting*

Mål, syfte, målgrupp och beskrivning av aktiviteten

Norrbottensmusiken ska genomföra kunskapsseminarier om jämställdhetsintegrering riktat till Norrbottens musikliv under 2013. Aktiviteterna syftar till att påverka strukturerna inom musikområdet och uppnå ett jämställt musikliv.

Tidplan:2013

Uppföljning

Resultat och effekter av aktiviteterna kommer att följas upp, utvärderas och kommuniceras genom seminarier, rapporter, hemsida och andra medier.

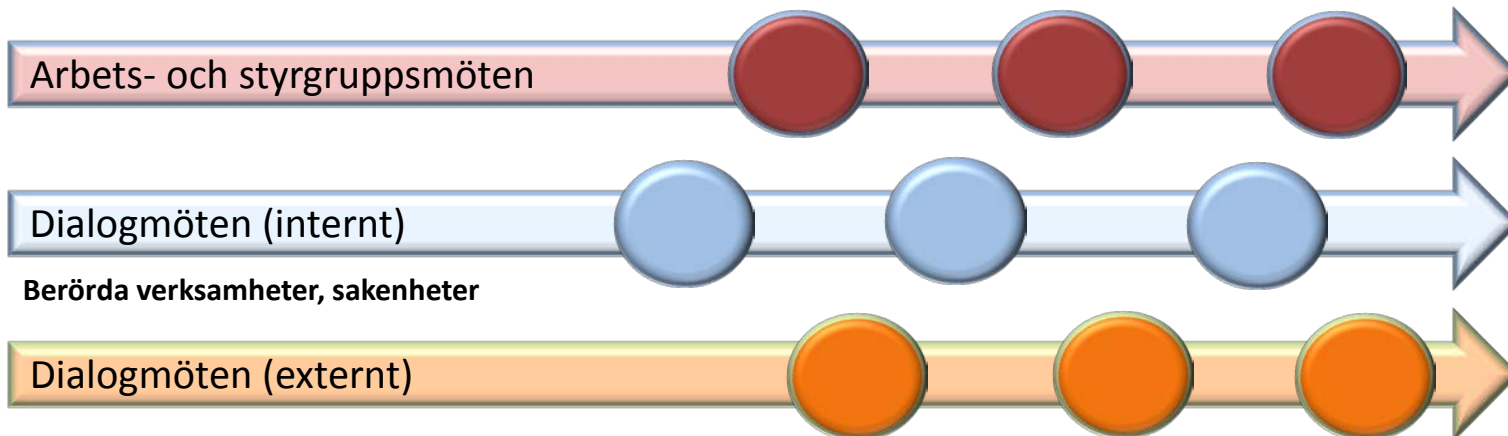
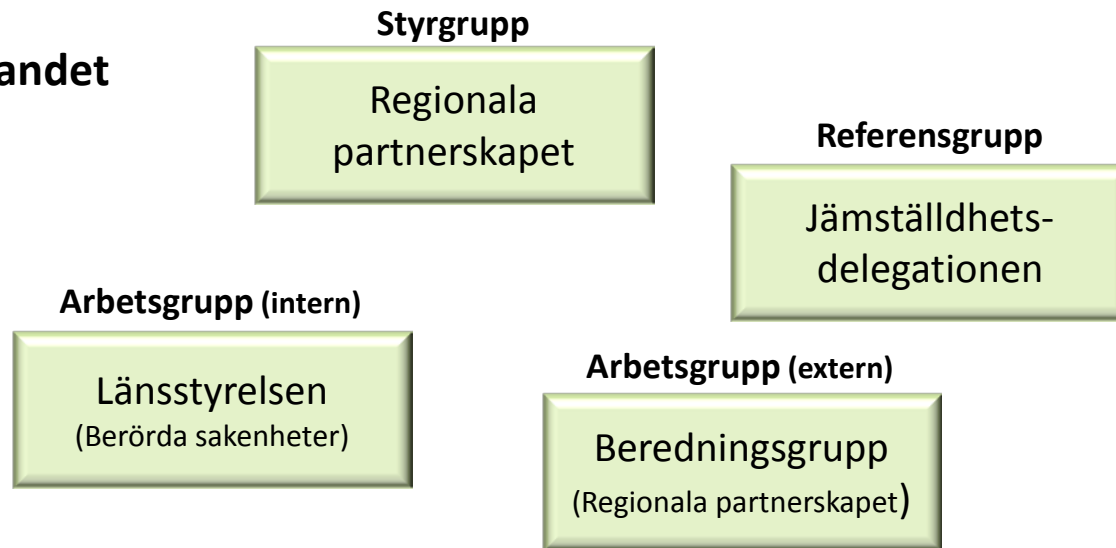
7. Uppföljning, utvärdering och återsrapportering

Genomförande med förankring och samverkan

I samband med lanseringen av handlingsplanen skickas pressmeddelande ut till media med avsändare Regionala Partnerskapet, för att synliggöra igångsättningen av arbetet. Ett nätverk upprättas för att möjliggöra en bra uppföljning och spridning av resultatet av aktiviteterna. Nätverket skall fånga upp idéer på fler aktiviteter som kan genomföras inom ramen för handlingsplanen för att säkerställa ett levande och lärande dokument. Arbetet med förankring av handlingsplanen skall fortsätta med utgångspunkt i det nätverk som formats under arbetet med att färdigställa planen. Genomförandet av handlingsplanen kommer att genomsyras av samverkan, samsyn och samhandling kring gemensamma prioriteringar för att nå framgång med handlingsplanen.

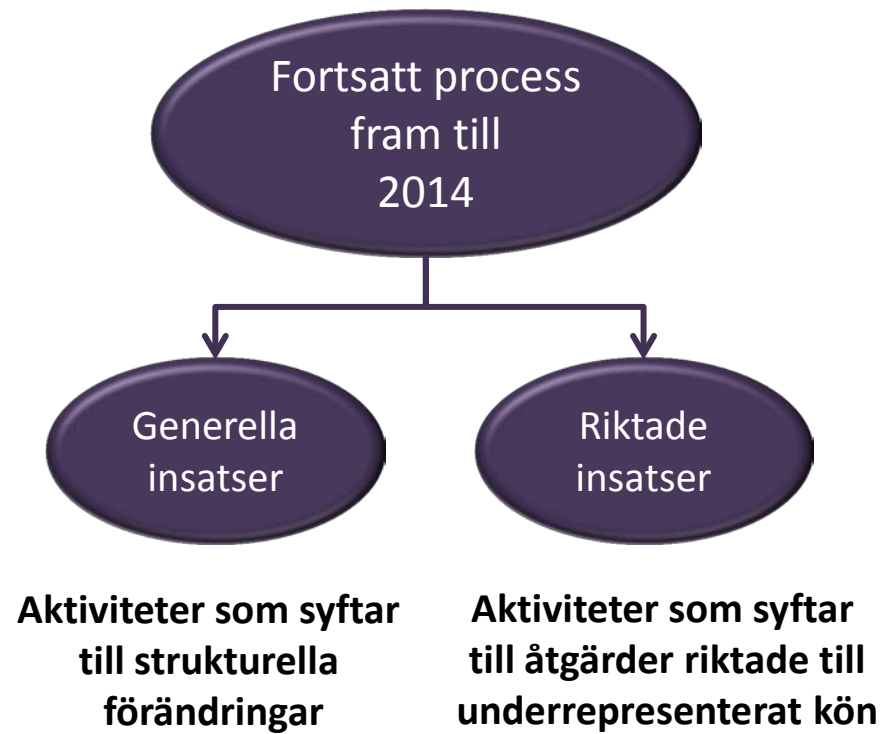
Länsstyrelsen ansvarar för samordning av det fortsatta arbetet med handlingsplanen och för uppföljning av aktiviteterna. Resultaten av uppföljningarna kommer regelbundet att spridas till alla som arbetar med länets utveckling och görs tillgängliga via olika informationskanaler. Handlingsplanen skall gå i linje med länets lärandeplan med en mer systematisk uppföljning och utvärdering. Detta skall i sin tur bidra till ett ökat lärande av de utvecklingsinsatser som genomförs inom ramen för det regionala tillväxtarbetet. Kunskap och erfarenheter som erhålls under handlingsplanens genomförande kommer att omsättas i uppdateringar och förnyelser av strategier, handlingsprogram, verksamheter och projekt. Uppföljning av de regionala målen sker löpande för att snabbt notera förändringar. Länsstyrelsen kommer att följa och redovisa utvecklingen kopplat till nulägesanalysen och den utveckling som sker i de prioriterade områdena.

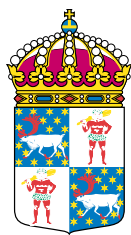
ORGANISERING av arbetet med framtagandet av handlingsplanen

Ex. på aktörer:

Luleå tekniska universitet, Winnet Norrbotten
kommuner, Kommunförbundet
Landstinget, organisationer, näringslivsföreträdare
Med flera

Länsstyrelsen
Norrbotten